

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 1 від 25.08.2023 р

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

СУДОВО-ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність **071 Облік і оподаткування**
Освітній рівень **Другий (магістерський)**
Освітня програма **Облік і аудит**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробник(и):
науковий ступінь,
вчене звання

Ольга КОЖУШКО

Завідувач кафедри
обліку і бізнес-консалтингу

Андрій ПИЛИПЕНКО

Гарант програми

Світлана ЛАБУНСЬКА

Харків
2023

ВСТУП

«Економіка завжди була предметом злочинних посягань, особливо в трансформаційні періоди, коли радикальним чином змінюються відносини власності та форми господарювання. Найбільш гострими проблемами, які загрожують економічній безпеці держави, є питання тінізації грошового обігу і вивезення капіталу з України; фінансові зловживання, що мають місце в процесі приватизації державної власності; низька ефективність управління та контролю за діяльністю підприємств та фінансових установ. Особливого значення в сучасних умовах набули питання відмивання доходів отриманих злочинним шляхом. Тому цілком очевидно, що сьогодні основні напрямки боротьби зі злочинністю пролягають через економічну площину.

Для виявлення протиправної економічної діяльності та збору доказів з кримінальних справ, порушених з господарських злочинів, необхідні не тільки юридичні знання, але й спеціальні пізнання у галузі фінансів, ціноутворення, оподаткування, бухгалтерського обліку і особливо, у сфері економічного контролю. Саме судово-економічні експертизи є найбільш ефективним заходом збору доказів з господарських злочинів.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів здатності до розуміння процесуальних норм організації та проведення судово-економічних експертиз.

Основними завданнями дисципліни є:

засвоєння студентами теоретичних основ аудиту державних фінансів;

вивчення сучасних методів та процедур аудиту державних фінансів;

набуття практичних навичок з організації, планування та проведення аудиту державних фінансів.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес процес судово-економічної експертизи.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, практичні та методичні аспекти дослідження процесу судово-економічної експертизи.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH01	СК03
PH08	ЗК03, ЗК10, СК01, СК02, СК03, СК04, СК07, СК08, СК09, СК10
PH10	ЗК03, ЗК10, СК01, СК04, СК05, СК07, СК09, СК10
PH13	ЗК02, ЗК10, СК05, СК06, СК07, СК10

де, РН01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

РН08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

РН10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

РН13. Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики.

ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства.

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК04. Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Теоретичні засади судово-економічної експертизи

Тема 1. Економічний контроль у правоохоронній діяльності України

1.1. Протиправна економічна діяльність як фактор загрози національній безпеці України.

1.2. Сутність та роль економічного контролю у виявленні правопорушень у

фінансово-господарській сфері та усунення причин їх виникнення.

1.3. Система органів контролю діяльності суб'єктів господарювання в Україні.

1.4. Функції правоохоронних органів у здійсненні економічного контролю.

1.5. Форми використання спеціальних економічних знань при розслідуванні економічних правопорушень.

1.6. Особливості проведення ревізії на вимогу правоохоронних органів.

Тема 2. Судово-економічна експертиза, її види та завдання

2.1. Поняття судових експертиз та їх зв'язок з правоохоронною діяльністю.

2.2. Види судових експертиз та їх класифікація.

2.3. Сутність і завдання судово-економічної експертизи.

2.4. Історичні аспекти розвитку судово-економічної експертизи.

Тема 3. Предмет і метод судово-економічної експертизи

3.1. Предмет та об'єкти судово-економічної експертизи.

3.2. Класифікація документів, які надаються експерту-економісту.

3.3. Загальна характеристика методу судово-економічної експертизи.

3.4. Прийоми дослідження облікової інформації при проведенні судово-економічних експертиз.

Змістовний модуль II. Організаційно-методичні засади судово-економічної експертизи в Україні

Тема 4. Організація судово-економічної експертизи

4.1. Загальна організація судово-експертної діяльності в Україні.

4.2. Порядок атестації судових експертів.

4.3. Кваліфікаційні вимоги, що пред'являються до експертів-економістів.

4.4. Права, обов'язки та відповідальність судових експертів.

4.5. Інформаційне забезпечення судово-економічної експертизи.

4.6. Основні стадії процесу судово-економічної експертизи.

Тема 5. Організаційна стадія судово-економічної експертизи

5.1. Планування судово-економічної експертизи.

5.2. Призначення та проведення судово-економічної експертизи на стадії досудового слідства.

5.3. Проведення судово-економічної експертизи під час розгляду кримінальних справ у суді.

5.4. Призначення судово-економічної експертизи у справах про адміністративні правопорушення, господарському та цивільному судочинстві, а також при проведенні виконавчих дій.

Тема 6. Дослідницька стадія судово-економічної експертизи

6.1. Судово-економічна експертиза організаційно-правових засад підприємницької діяльності.

6.2. Судово-економічна експертиза операцій з грошовими коштами.

6.3. Судово-економічна експертиза матеріалів інвентаризації.

6.4. Судово-економічна експертиза операцій, пов'язаних з рухом основних засобів.

6.5. Судово-економічна експертиза операцій з нарахування та виплати заробітної плати.

6.6. Судово-економічна експертиза операцій, пов'язаних з обігом цінних паперів.

6.7. Судово-економічна експертиза при виявленні та розслідуванні правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків.

6.8. Судово-економічна експертиза зовнішньоекономічних операцій.

Тема 7. Завершальна стадія судово-економічної експертизи

7.1. Висновок експерта-економіста та його структура.

7.2. Оцінки висновку експерта-економіста слідчим, судом та іншими учасниками процесу.

7.3. Виявлення та усунення обставин, які сприяють здійсненню правопорушень при проведенні судово-економічної експертизи.

Перелік практичних (семінарських) занять за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) занять

Назва теми	Зміст
Тема 1. Економічний контроль у правоохоронній діяльності України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити поняття економічного контролю, його сутність, об'єктивність та основні принципи. 2. Визначити сутність та роль правоохоронних органів під час здійснення економічного контролю. 3. Розкрити особливості проведення ревізії на вимогу правоохоронних органів. 4. Визначити відмінні риси судово-економічної експертизи від ревізії та аудиту
Тема 2. Судово-економічна експертиза, її види та завдання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити поняття про судові експертизи та їх зв'язок із правоохоронною діяльністю. 2. Встановити види судових експертиз, їх кваліфікація. 3. Визначити сутність судово-економічної експертизи та її зв'язок із практикою бухгалтерського обліку. 4. Визначити завдання судово-економічної експертизи та її зміст. 5. Розкрити історичні аспекти розвитку судово-економічної експертизи
Тема 3. Предмет і метод судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити предмет судово-економічної експертизи. 2. Визначити об'єкти судово-економічної експертизи. 3. Встановити документальні методичні прийоми судово-економічної експертизи. 4. Визначити методичні прийоми судово-економічної експертизи узагальнення, оцінювання та реалізації результатів експертного дослідження
Тема 4. Організація судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати загальну організацію судово-економічної експертизи в Україні. 2. Дослідити процес судово-економічної експертизи та його стадії. 3. Встановити порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них. 4. Охарактеризувати використання автоматизованої системи обробки інформації в процесі судово-економічної експертизи

Назва теми	Зміст
Тема 5. Організаційна стадія судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Провести планування проведення судово-економічної експертизи. 2. Скласти порядок призначення судово-економічної експертизи. 3. Визначити зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судово-економічної експертизи.
	<ol style="list-style-type: none"> 4. Скласти порядок призначення та проведення судово-економічної експертизи на стадії попереднього розслідування. 5. Охарактеризувати методика проведення бухгалтерської експертизи у суді
Тема 6. Дослідницька стадія судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Провести експертне дослідження організаційно-правових засад підприємницької діяльності. 2. Провести експертне дослідження операцій з грошовими коштами, господарських операцій, пов'язаних з використанням основних засобів, операцій з нарахування та виплати заробітної плати, операцій, пов'язаних з обігом цінних паперів, зовнішньоекономічних операцій. 3. Провести експертне дослідження матеріалів інвентаризацій. 4. Провести експертне дослідження при виявленні та розслідуванні правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків
Тема 7. Завершальна стадія судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти висновок експерта. 2. Скласти повідомлення про неможливість дати висновок 3. Провести оцінку висновку експерта-бухгалтера. 4. Виявити обставин, які сприяють вчиненню правопорушень під час провадження судово-економічної експертизи

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1. Економічний контроль у правоохоронній діяльності України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися із основними нормативними документами, що регулюють економічний контроль в Україні. 2. Ознайомитися із основними видами міжнародно-правових актів про економічний контроль. 3. Ознайомитися із основними видами економічних порушень та види відповідальності за порушення
Тема 2. Судово-економічна експертиза, її види та завдання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прослідити історичні аспекти розвитку судово-економічної експертизи. 2. Визначити сутність судово-економічної експертизи як процесуальної дії, визначити коло питань, які розв'язуються в процесі судово-економічної експертизи
Тема 3. Предмет і метод судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити об'єкти судово-економічної експертизи, засвоїти поняття предмета судово-економічної експертизи, опанувати всіма методичними прийомами та процедурами судово-економічної експертизи.
Тема 4. Організація судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опанувати організацію судово-економічної експертизи та функції Управління експертного забезпечення правосуддя Міністерства юстиції України, засвоїти повноваження Координаційної ради з проблем судової експертизи, засвоїти порядок проведення атестації, присвоєння кваліфікаційних класів та реєстрації судових експертів. 2. Дізнатися про права, обов'язки, відповідальність судового експерта, а також обов'язки керівника експертної установи
Тема 5. Організаційна стадія судово-економічної експертизи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з механізмом призначення судово-економічної експертизи 2. Охарактеризувати методику проведення судово-економічної експертизи в експертних установах та в суді

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 6. дослідницька стадія судово-економічної експертизи	1. Ознайомлення з об'єктами, інформаційно-методичним забезпеченням та методикою експертного дослідження господарських операцій з коштами, розрахунками та іншими активами, необоротних матеріальних і нематеріальних активів, операцій з матеріальними запасами, собівартості реалізованої продукції на підприємствах промисловості, операцій із цінними
	паперами, товарних операцій у торгівлі, доходів та фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання. 2. Ознайомлення з обліком в умовах функціонування автоматизованої обробки інформації
Тема 7. Завершальна стадія судово-економічної експертизи	1. Визначення структури, характеристики сутності висновку експерта, методу складання. 2. Зрозуміти особливості складання висновку експертизи, що виконується під час судового розгляду. 3. Засвоїти структуру повідомлення про неможливість дати висновок та методу його складання

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

проблемна лекція, семінар-дискусія з питання "Місце і роль економічного контролю у правоохоронній діяльності економічному і соціальному розвитку суспільства" (Тема 1. Економічний контроль у правоохоронній діяльності України);

міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Види та завдання судово-економічної експертизи" (Тема 2. Судово-економічна експертиза, її види та завдання). Презентація результатів роботи в малих групах;

проблемна лекція з питання "Предмет і метод судово-економічної експертизи" (Тема 3. Предмет і метод судово-економічної експертизи). Кейс-метод «Визначення компетенції експерта» (Тема 3. Предмет і метод судово-економічної експертизи);

міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Мета та значення організації судово-економічної експертизи" (Тема 4. Організація судово-економічної експертизи). Презентація результатів роботи в малих групах;

проблемна лекція з питання "Підходи до організації судово-економічної експертизи" (Тема 5. Організаційна стадія судово-економічної експертизи). Кейс-метод «Складання процесуального документу судово-економічної експертизи» (Тема 5. Організаційна стадія судово-економічної експертизи);

міні-лекція, з питання "Визначення методів дослідження судово-економічної експертизи фінансово-господарських операцій" (Тема 6.

Дослідницька стадія судово-економічної експертизи). Кейс-метод: "Складення клопотання в установленій формі" Тема 6. Дослідницька стадія судово-економічної експертизи);

проблемна лекція з питання «Основні чинники завершальної стадії судово-економічної експертизи» (Тема 7. Завершальна стадія судово-економічної експертизи). Кейс-метод «Складання висновків судово-економічної експертизи» (Тема 7. Завершальна стадія судово-економічної експертизи).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту), диференційованого заліку або заліку. Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (4 балів), письмова контрольна робота (5 балів), колоквиум (10 балів), есе (6 балів), тощо.

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

Екзаменаційний білет (приклад)

Завдання 1 (стереотипне)

Необхідно: розкрити зміст наведених питань та окреслити ступінь їх висвітлення в економічній та юридичній літературі. Відповідь оформити у таблиці наведеної нижче форми.

№ п/п	Зміст питання	Автор та джерело	Зміст викладеного та напрямки висвітлення

Дані для виконання:

1. Тіньова економіка.
2. Економічні злочини.
3. Економічні правопорушення.
4. Економічний контроль.
5. Комерційна таємниця.
6. Ревізія на вимогу правоохоронних органів.
7. Застосування спеціальних економічних знань в юридичному процесі.
8. Місце судово-економічної експертизи в юридичній науці.
9. Місце судово-економічної експертизи в економічній науці.

Завдання 2 (стереотипне)

Умова.

Після розгляду та вивчення висновку експертизи слідчим установлено, що експертом досліджено не всі надані об'єкти, тобто висновок є неповним. Шляхом допиту експерта слідчий не зміг усунути неповноту висновку. Тому він вирішує призначити експертизу.

Завдання:

1. Визначити, яку експертизу буде призначено слідчим за даних обставин.
2. За допомогою якого процесуального документа призначається експертиза за даних обставин? Що необхідно обов'язково зазначити в цьому документі?
3. Кому може бути доручено проведення даної експертизи?

Завдання 3 (діагностичне)

Умова.

До державної експертної установи для проведення судово-економічної експертизи надійшли матеріали кримінальної справи № 0005689 за постановою слідчого відділу податкової міліції ДПА в м. Києві Петрова Т. Г., в якій на вирішення експертизи поставлені такі питання:

1. Чи є доцільним та економічно обґрунтованим укладення підприємством «Торі» договору № 2 від 07.10.20__р. з комерційною фірмою «Бетта»?
2. Хто з посадових осіб підприємства «Торі» та в якій мірі є відповідальним за проведення господарських операцій?
3. Чи підтверджуються документально висновки ревізорів (акт перевірки № 22/1-08 від 28.01.20__р.) щодо донарахування підприємству «Торі» податку на прибуток в сумі 80 тис. грн за 20__р.?

Завдання:

1. Визначити, які з питань відносяться до компетенції експерта-економіста. Пояснити чому.
2. За питаннями, поставленими у межах компетенції експерта-економіста, визначити, які об'єкти необхідно дослідити.

Завдання 4 (діагностичне)

Необхідно:

вказати наслідки допущених помилок, при веденні бухгалтерського обліку та яким

чином вони можуть бути виправлені;

назвати нормативні документи, якими регулюється порядок виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Дані для виконання:

1. У кінці 3-го кварталу 20_р. при перевірці записів облікових реєстрів за попередні квартали бухгалтер виявив помилку, допущену при відображенні в обліку заборгованості перед постачальником.

2. Касир при відображенні в Касовій книзі даних про рух готівки за 12 липня 20_р. помилився при рознесенні суми за видатковим касовим ордером № 749.

3. При заповненні платіжної відомості бухгалтер допустив помилку при зазначенні прописом загальної суми грошових коштів, які підлягають виплаті на заробітну плату.

4. Бухгалтер виявив помилку в звіті за ф. № 2 "Звіт про фінансові результати", складеному за попередній звітний період.

5. При підрахунку підсумків у обліковому реєстрі-журналі 5 - за 2-ий квартал виявлено помилку, допущену при відображенні даних про витрати матеріалів на підставі накладної на внутрішнє переміщення.

Завдання 5 (евристичне)

Умова.

У суді м. Яблуневе розглядається господарський спір за позовом ТзОВ "Зелена лоза" до ПП Вялков щодо стягнення з останнього заборгованості орендної плати за приміщення, яке належить ТзОВ "Зелена лоза" і взяте в оренду ПП Вялков. З вимогами ТзОВ "Зелена лоза" ПП Вялков не погоджується. Для вирішення спору судом призначено судово-економічну експертизу, на вирішення якої поставлено питання: Чи існує непогашена заборгованість з орендної плати ПП Вялкова перед ТзОВ "Зелена лоза"?

Завдання:

назвати нормативні акти, що регулюють відносини, описані в ситуації;

визначити перелік документів, які повинен дослідити експерт-економіст для відповіді на поставлене перед ним питання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

2. Господарський процесуальний кодекс України : Кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>

3. Кожушко О.В. Методичний підхід до оцінки висновку судового експерта по результатами проведення судово-економічної експертизи. Ефективна економіка. – 2020. – № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7944> (фахове, категорія Б)

4. Кожушко О.В. Удосконалення порядку судово-економічної експертизи витрат діяльності підприємства. Проблеми економіки. 2020. № 6. С.8-16. URL: http://www.business-inform.net/article/?year=2020&abstract=2020_6_0_8_16 (фахове, категорія Б)

5. Кожушко О.В. Обґрунтування факторів впливу на ефективність судово-економічної експертизи витрат діяльності підприємства. Агросвіт. 2020. № 12. С.60-65. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3240&i=8> (фахове, категорія Б)

6. Кожушко О.В. Порядок організації судово-економічної експертизи договорів оренди / О. В. Кожушко // Сучасні проблеми управління підприємствами : теорія та практика - матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків - м. Торунь, 16 квіт. 2021 р. : тези допов. - Днепр: Середняк Т. К., 2021. - С.292-294. URL:

http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25656/1/Тези_Кожушко_%2082%29.pdf

7. Кожушко О.В. Типологія завдань судово-економічної експертизи. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків – м. Торунь, 3-4 березня 2020 року. С. 392-394. URL:

<http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23188/1/Кожушко.pdf>

8. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

10. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

Додаткова

11. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс] : навч. посіб. у схемах і табл. / кол. авт.: Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (3,89 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 274 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 269-274. URL:

<http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21860/1/2019-%d0%94%d1%96%d0%ba%d0%b0%d0%bd%d1%8c%20%d0%9b%20%d0%92%2c%20%d0%a8%d0%b5%d0%b2%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%86%20%d0%9e%2c%20%d0%94%d0%b5%d0%b9%d0%bd%d0%b5%d0%ba%d0%be%20%d0%84%20%2c%20%d0%9a%d0%b0%d0%bb%d1%96%d0%bd%d0%ba%d1%96%d0%bd%20%d0%94%20%d0%92.pdf>

12. Облік і техніка проведення зовнішньоекономічних операцій підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Н. В. Курган; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. — Електрон. текстові дан. (1,71 МБ). — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. — 188 с. : іл. — Загол. з титул. екрану. — Бібліогр.: с. 178-188. URL:

<http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/28062/1/2022-%d0%9a%d1%83%d1%80%d0%b3%d0%b0%d0%bd%20%d0%9d%20%d0%92.pdf>

13. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні : Закон України 2258-VIII, від 01.08.2021 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

14. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення 24.05.2023)

15. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 24.05.2023)

Інформаційні ресурси в Інтернеті

16. Єдиний портал органів виконавчої влади України : веб-портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>

17. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-портал. URL: <http://www.rada.gov.ua>